

Bank Polski

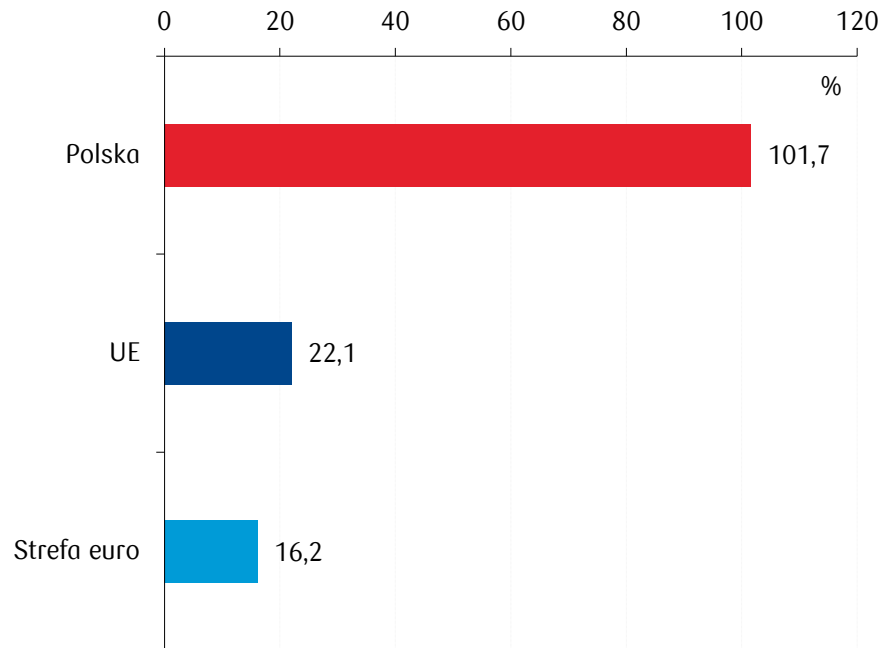
Makro Focus: 20 lat Polski w Unii Europejskiej

Od wejścia do UE krajowa gospodarka rośnie ponadprzeciętnie silnie, co przybliży Polskę do europejskiego poziomu zamożności

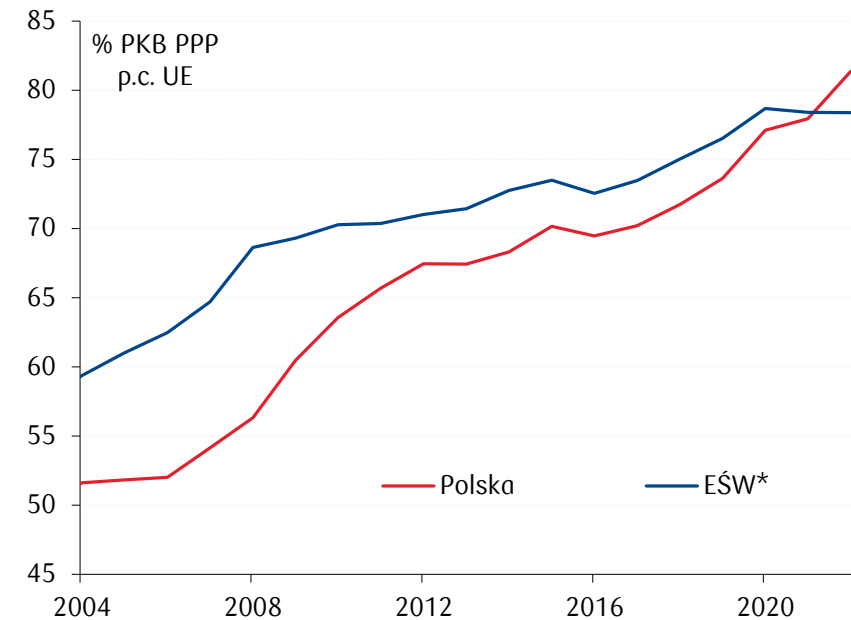
Bank Polski

Skumulowany wzrost realnego PKB per capita (2022 vs 2004)

Od momentu wejścia do UE Polska regularnie plasowała się w czołówce państw o najsilniejszym wzroście gospodarczym, a w okresach kryzysów (GFC, pandemia, kryzys energetyczny) była jedną z najbardziej odpornych gospodarek.

PKB per capita w parytecie siły nabywczej (% średniej UE)

Stabilny i silny wzrost pozwalał Polsce nadrobić dystans wobec państw tzw. „starej UE”. Polski PKB per capita w parytecie siły nabywczej od 2022 przewyższa przeciętną dla innych państw regionu, pomimo wyraźnie niższego punktu startowego w momencie akcesji.

Źródło: Eurostat, Bank Światowy

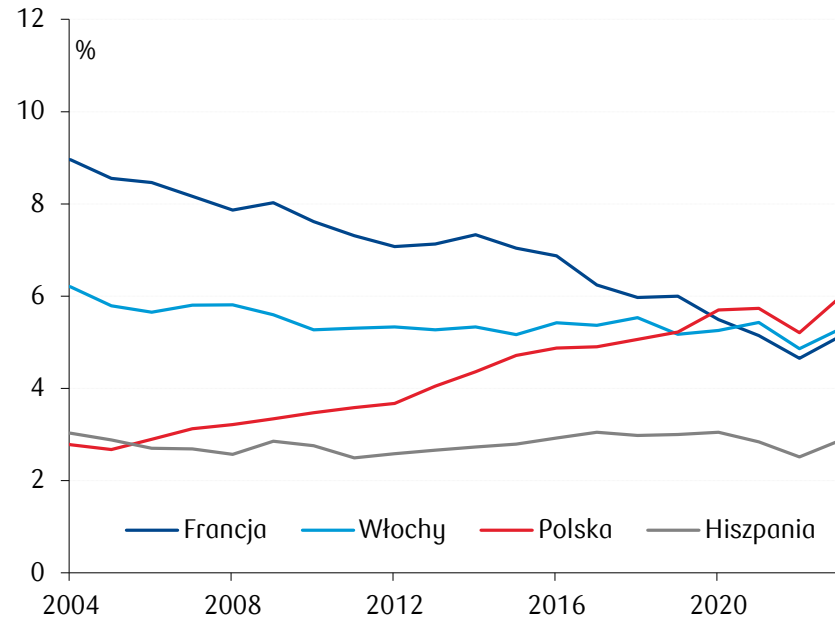
*EŚW oznacza średnią dla 4 największych obok Polski gospodarek Europy Środkowo-Wschodniej (Czechy, Węgry, Rumunia, Słowacja)

Polska stała się kluczowym europejskim partnerem handlowym Niemiec, a wartość 1 kg polskiego eksportu wzrosła ponad 3-krotnie

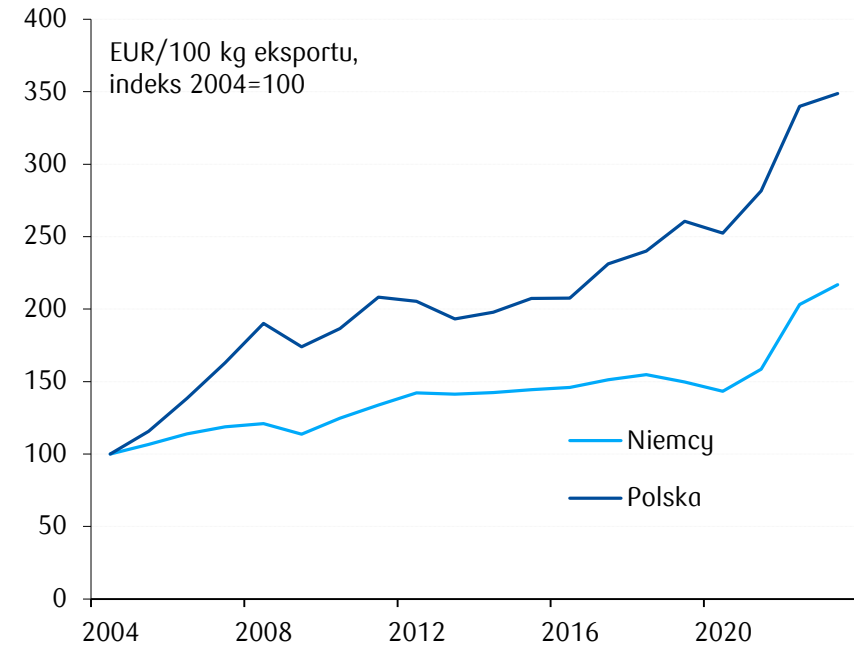

Bank Polski

Udział eksportu Polski, Francji, Włoch i Hiszpanii w imporcie Niemiec

Wzrost wartości eksportu w przeliczeniu na masę

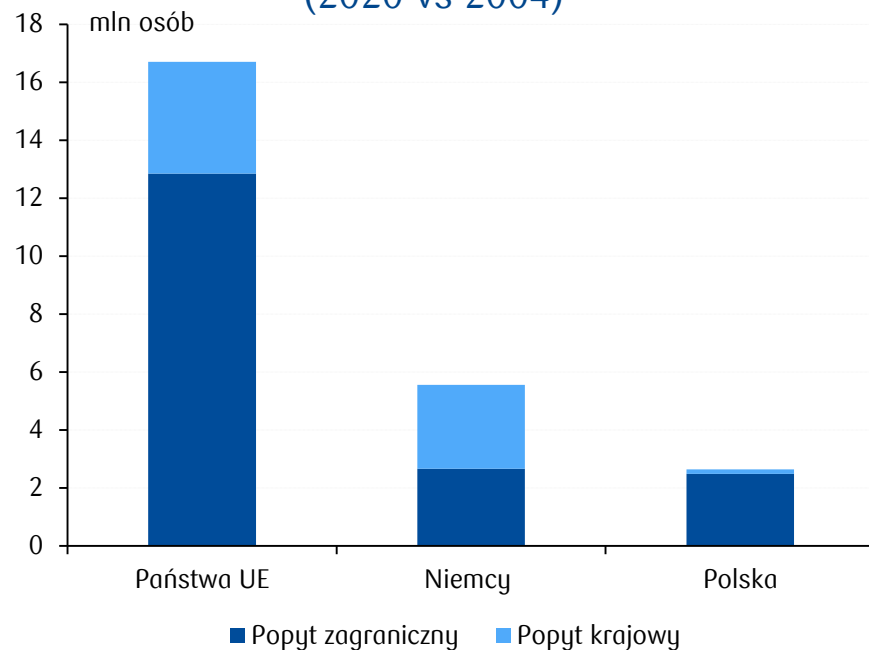

Jedną z ważniejszych korzyści wejścia do UE było otwarcie europejskiego rynku na produkty z Polski. Polska wykorzystała swoją szansę – obecnie jest 2. najważniejszym europejskim partnerem handlowym Niemiec, ustępując tylko Holandii, a na świecie – tylko USA i Chinom.

Od 2004 Polska nie tylko rozwijała eksport pod względem wolumenowym, ale także jakościowym, przesuując produkcję w stronę coraz bardziej zaawansowanych towarów. W efekcie, od wejścia do UE, wartość kilograma polskiego eksportu wzrosła prawie dwukrotnie silniej niż kilograma eksportu Niemiec.

Popyt zagraniczny stworzył w Polsce 2,5 mln etatów, a stopa bezrobocia w Polsce z najwyższej w UE stała się jedną z najniższych

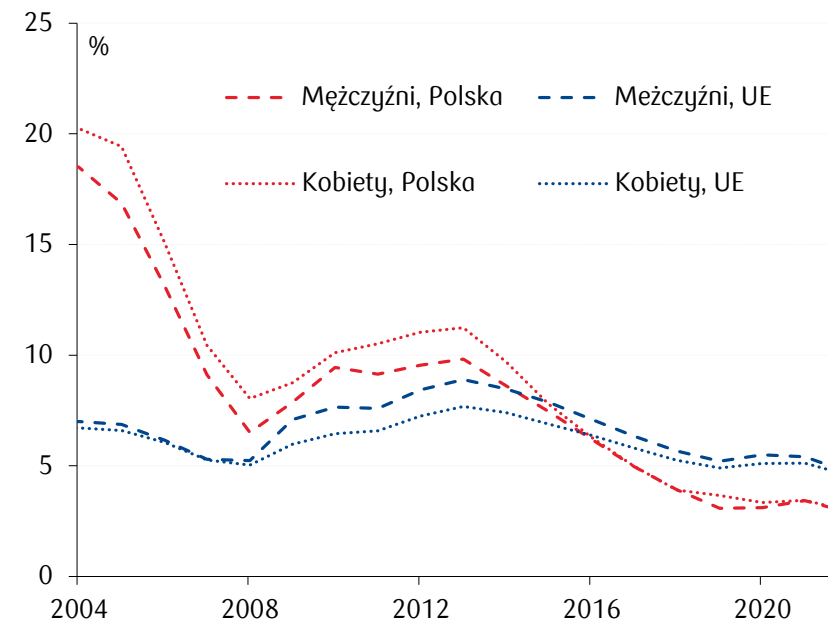
Zmiana liczby zatrudnionych ze względu na źródło popytu (2020 vs 2004)

Rozwój eksportu, zmieniając polską gospodarkę, zmienił także krajowy rynek pracy. Od wejścia do UE popyt zagraniczny wykreował w Polsce 2,5 mln miejsc pracy, tyle co w dwukrotnie większych pod względem populacji Niemczech.

Źródło: Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD), Macrobond

Stopa bezrobocia

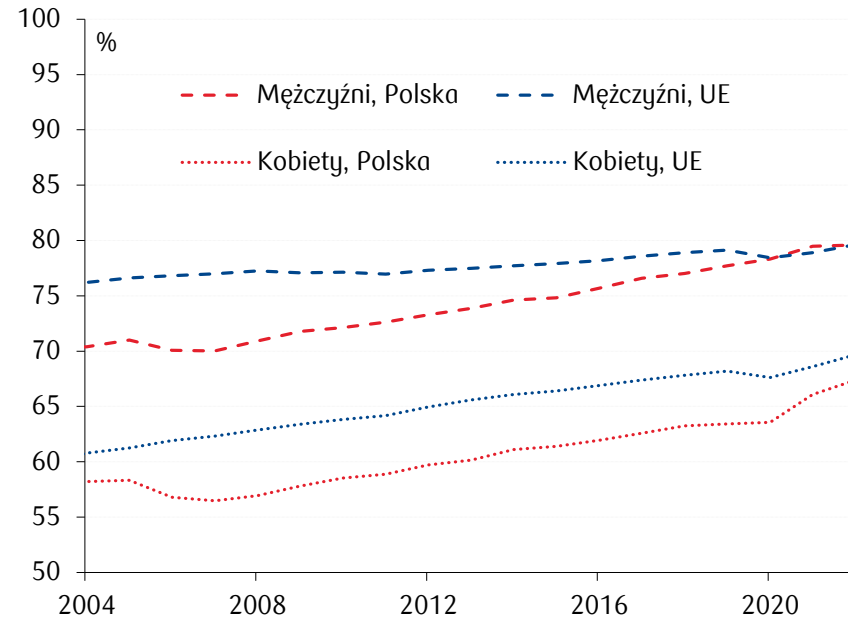
Nowe miejsca pracy umożliwiły szybką redukcję bezrobocia, które z najwyższego w UE, przekraczającego unijną średnią aż o 13,5pp, w zaledwie 4 lata zbliżyło się do unijnej przeciętnej. Przy coraz silniejszym oddziaływaniu trendów demograficznych, od 2016 bezrobocie w Polsce jest niższe niż przeciętnie w UE, a od kilku lat pod tym względem ustępujemy tylko Czechom.

Atrakcyjne miejsca pracy podniosły aktywność zawodową, chociaż wśród kobiet jest ona nadal niższa niż przeciętnie w UE

Bank Polski

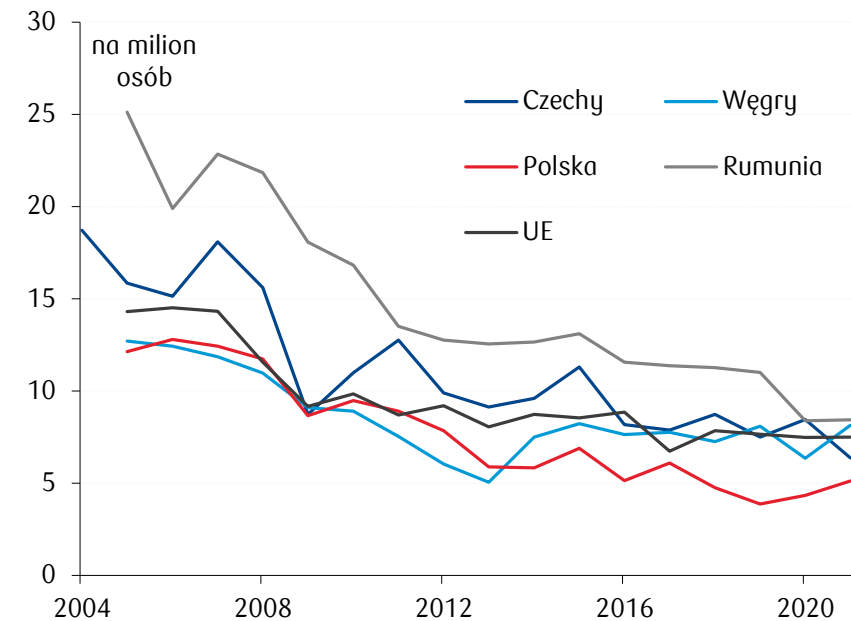
Aktywność zawodowa

Atrakcyjniejsze (coraz lepiej płatne) i łatwiej dostępne miejsca pracy sprzyjały aktywizacji zawodowej w Polsce. Poziom aktywności mężczyzn dorównał już do unijnej średniej. Jednym z wyzwań na kolejne 10 lat (o których więcej w dalszej części) jest wciąż relatywnie niska aktywność zawodowa kobiet.

Źródło: Macrobond, Eurostat

Liczba ofiar śmiertelnych wypadków w pracy

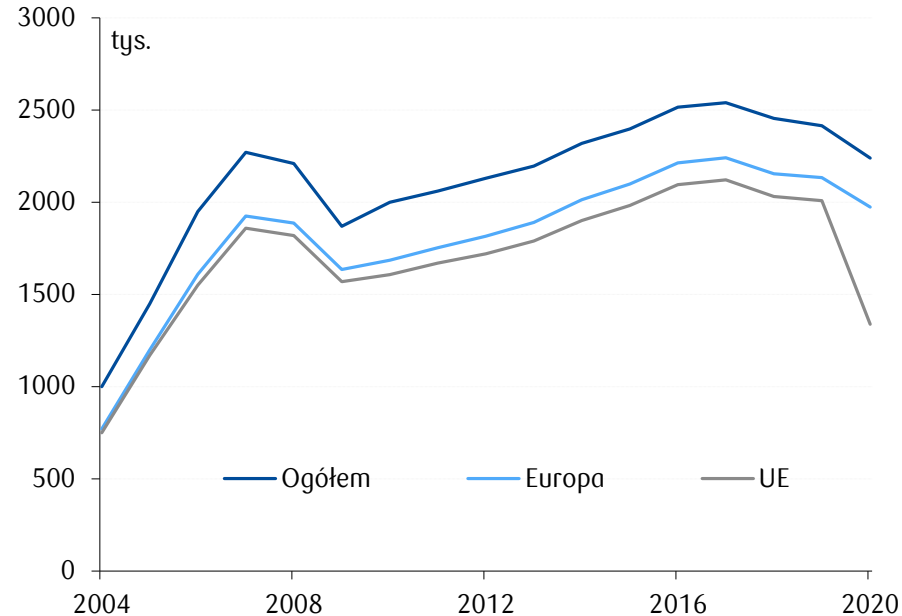
Atrakcyjniejsze miejsca pracy to także bezpieczniejsze miejsca pracy. Bezpieczeństwo pracy rośnie w całej Europie, a Polska na tym tle wyróżnia się pozytywnie, niższym odsetkiem śmiertelnych wypadków niż przeciętnie w UE i najniższym odsetkiem w całym regionie.

Rozwój gospodarki i wzrost dochodów zwiększa atrakcyjność Polski jako miejsca do życia

Bank Polski

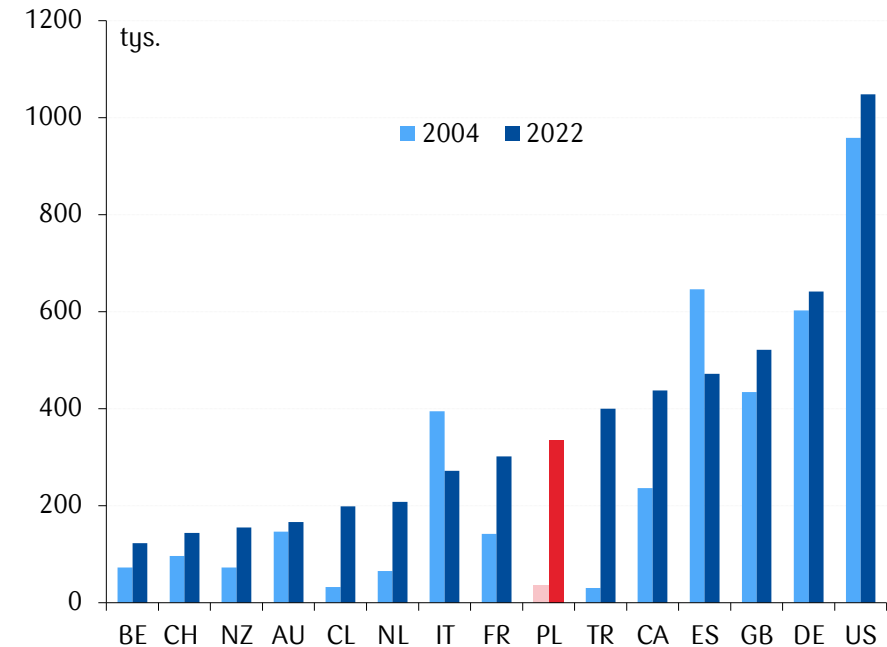
Szacunek emigracji z Polski na pobyt czasowy wg kraju przebywania (liczba osób przebywających za granicą na koniec roku)

Początkowo Polacy wykorzystywali otwarcie unijnych granic jako szansę na szukanie „lepszego życia” poza granicami Polski. Od 2010 trend wyjazdów wyhamował, migracyjne apogeum odnotowano w latach 2016-2017, a od tego czasu liczba Polaków na emigracji nieznacznie spada.

Źródło: GUS, Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD)

Migracje na pobyt stały według destynacji

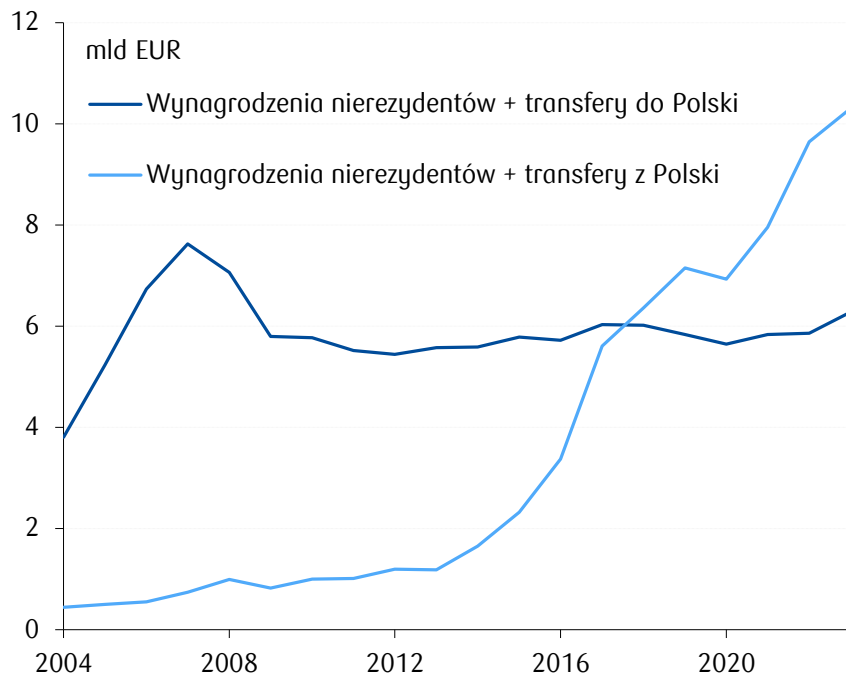
Z kraju dużej emigracji Polska przeistoczyła się w kraj przyciągający imigrantów, chociaż nie bez znaczenia były tu czynniki pozaekonomiczne.

Wraz ze zmianą kierunku przepływów migracyjnych zmienił się kierunek dominujących transferów w gospodarce

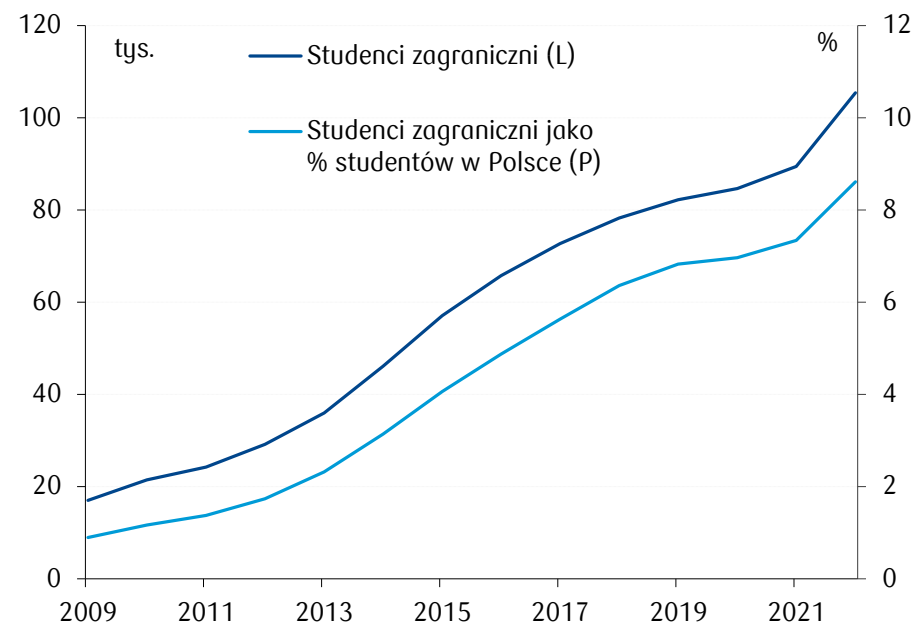

Bank Polski

Wynagrodzenia nierezydentów i transfery

Obcokrajowcy studiujący w Polsce*

Zahamowanie przepływów emigracyjnych sprawiło, że z czasem zmniejszyła się wartość dochodów uzyskiwanych przez Polaków za granicą i transferów od emigrantów do kraju. Od 2013 dynamicznie rośnie za to wartość uzyskiwanych w Polsce wynagrodzeń nierezydentów i ich transferów za granicę.

Polska to nie tylko coraz popularniejsze miejsce pracy dla cudzoziemców, ale także - dzięki integracji europejskiej w zakresie edukacji wyższej - coraz częściej wybierana destynacja na okres studiów (choć przejściowy).

Źródło: NBP, Macrobond

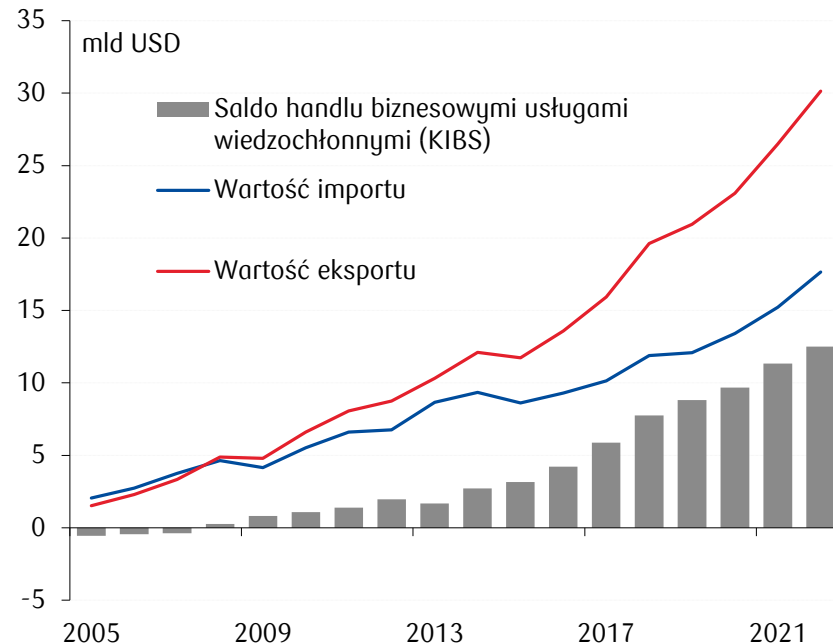
*Uwzględnia osoby studiujące w Polsce przez przynajmniej jeden rok akademicki.

Obecność w UE szybko zwiększyła znaczenie polskiego przemysłu, a od 10 lat dynamicznie rozwija się sektor usług biznesowych

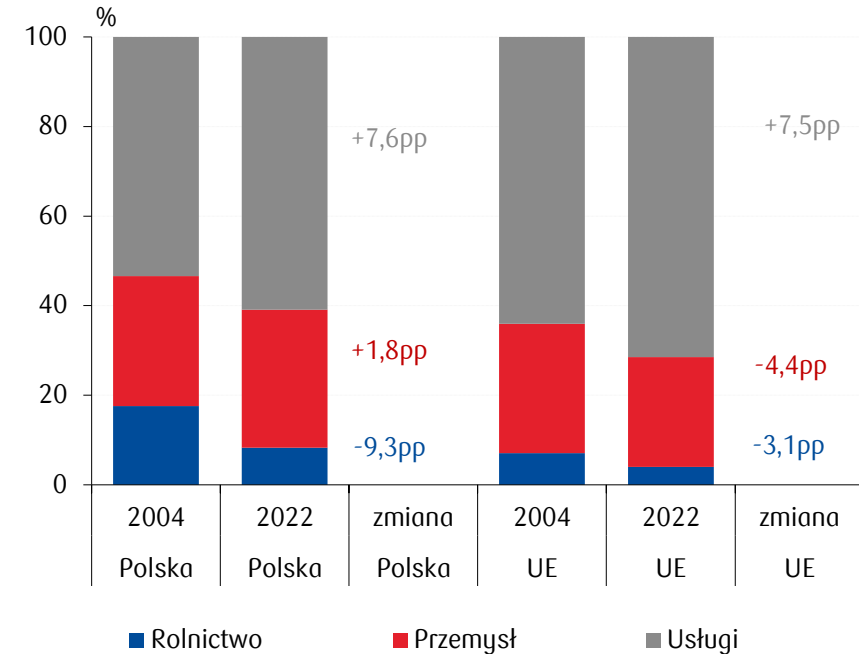

Bank Polski

Handel biznesowymi usługami wiedzochłonnymi (KIBS)

Struktura zatrudnienia w Polsce i Unii Europejskiej

Jednym z dynamicznie rozwijających się sektorów gospodarki jest obszar wiedzochłonnych usług biznesowych (np. centra usług wspólnych). W wielu rankingach Polska jest w tym zakresie wskazywana jako jeden z najbardziej atrakcyjnych rynków (obok m.in. Indii), a jedną z przewag są wysokie kompetencje pracowników (w tym cyfrowe).

Źródło: ABSL, Bank Światowy

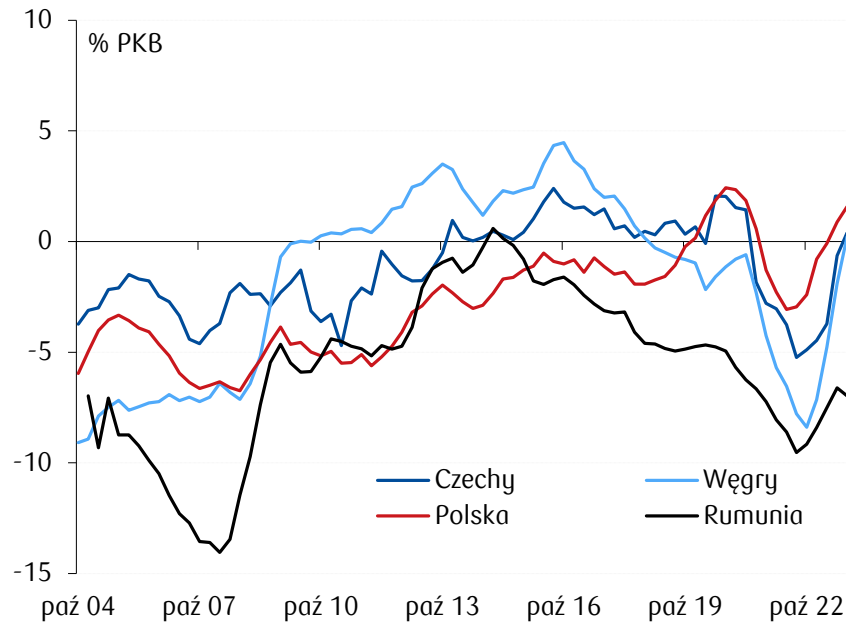
Rozwój usług okołobiznesowych to głównie historia ostatnich 10 lat. Wzrost znaczenia przemysłu w strukturze rynku pracy to historia całego 20-lecia Polski w UE. Podczas gdy w latach 2004-2022 udział przemysłu w europejskim rynku pracy spadał, w Polsce jego znacznie rosło, tworząc alternatywę dla ograniczanego zatrudnienia w rolnictwie.

W minionym 20-leciu nastąpiła strukturalna poprawa równowagi zewnętrznej gospodarki

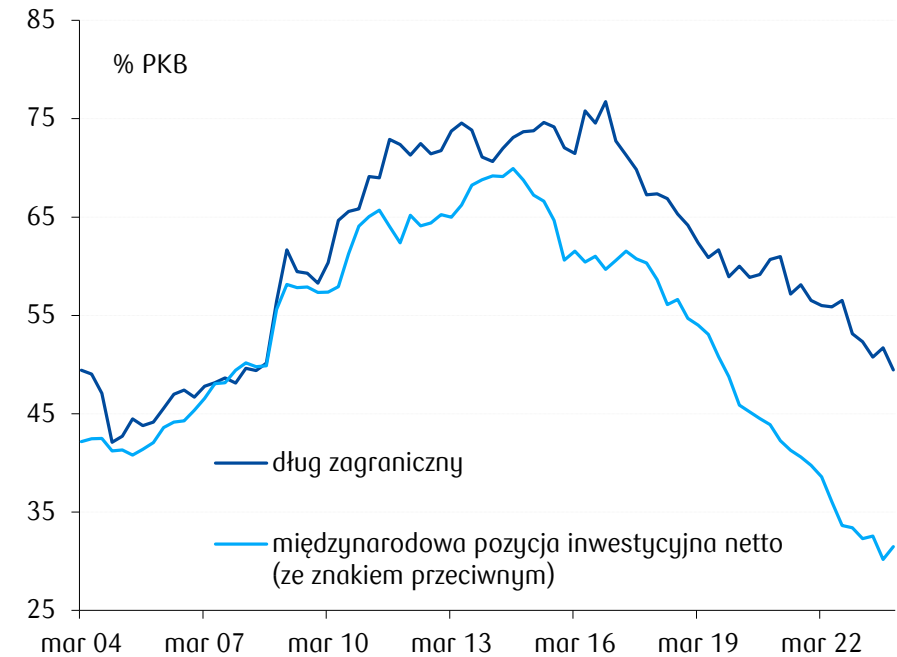
Bank Polski

Rachunek bieżący w regionie

Ekspansja sektora eksportowego, w tym eksportu usług, zaowocowała strukturalną poprawą salda rachunku bieżącego bilansu płatniczego. Polska stała się państwem nadwyżkowym, mimo że jest importerem netto surowców energetycznych.

Zadłużenie zagraniczne Polski

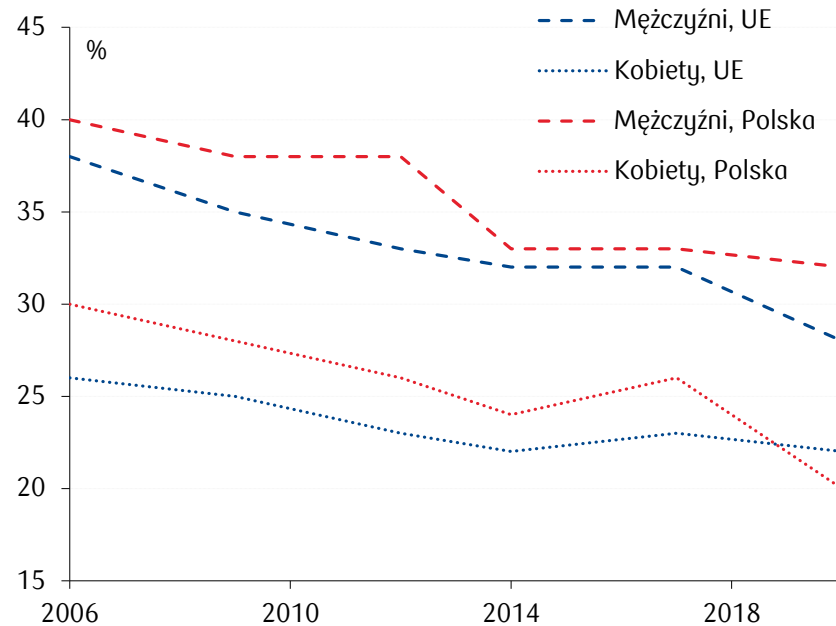
Nadwyżka bieżąca przełożyła się na spadek zapotrzebowania na zagraniczne źródła finansowania i znaczący spadek zadłużenia zagranicznego w relacji do PKB.

Zmiany w poziomie życia, na rynku pracy i w strukturze gospodarki to nie wszystko. Ostatnie 20 lat to także zmiany naszych zwyczajów

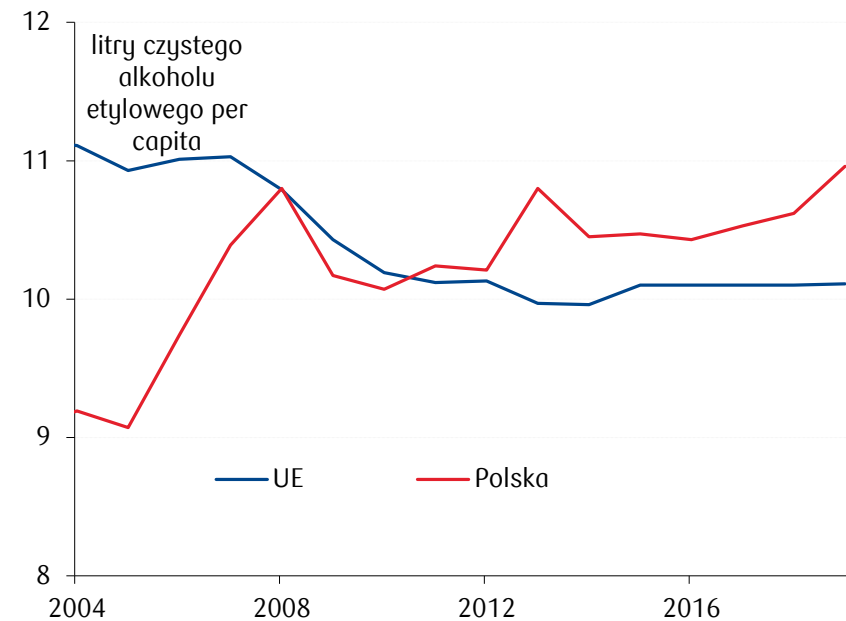
Bank Polski

Odsetek osób palących wyroby tytoniowe

Niewątpliwą zmianą na plus jest istotny spadek odsetka osób palących, szczególnie silny wśród kobiet. Polacy nadal jednak palą chętniej niż przeciętnie mężczyźni w UE, odsetek palących Polek od 2021 jest niższy niż przeciętna w UE.

Roczna konsumpcja czystego alkoholu etylowego wśród osób powyżej 15 roku życia*

Przeciwne trendy dominują w konsumpcji alkoholu. Silny wzrost bezpośrednio po akcesji to głównie efekt wyjścia konsumpcji z szarej strefy. Po okresie stabilizacji, od 2016 konsumpcja alkoholu w Polsce ponownie zaczęła rosnąć, coraz znacznie oddalając się od średniej UE.

Źródło: Eurostat, Światowa Organizacja Zdrowia

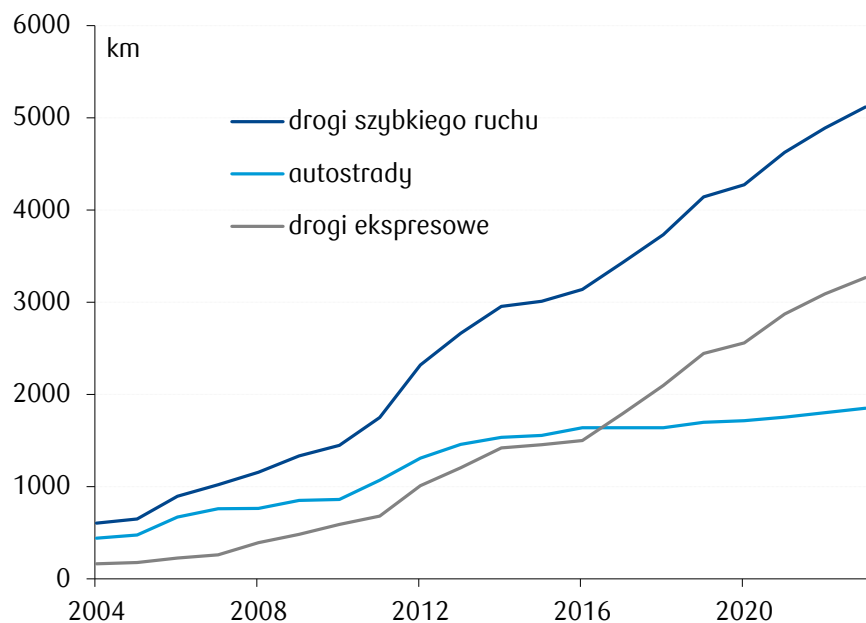
*Konsumpcja alkoholu mierzona jest z wykorzystaniem danych dotyczących produkcji, importu, eksportu i sprzedaży napojów alkoholowych, a zatem pomija konsumpcję alkoholu wyprodukowanego samodzielnie.

Sieć dróg szybkiego ruchu wydłużyła się 8-krotnie, a przy tym ponad 2-krotnie zmalała liczba zgonów w wypadkach drogowych

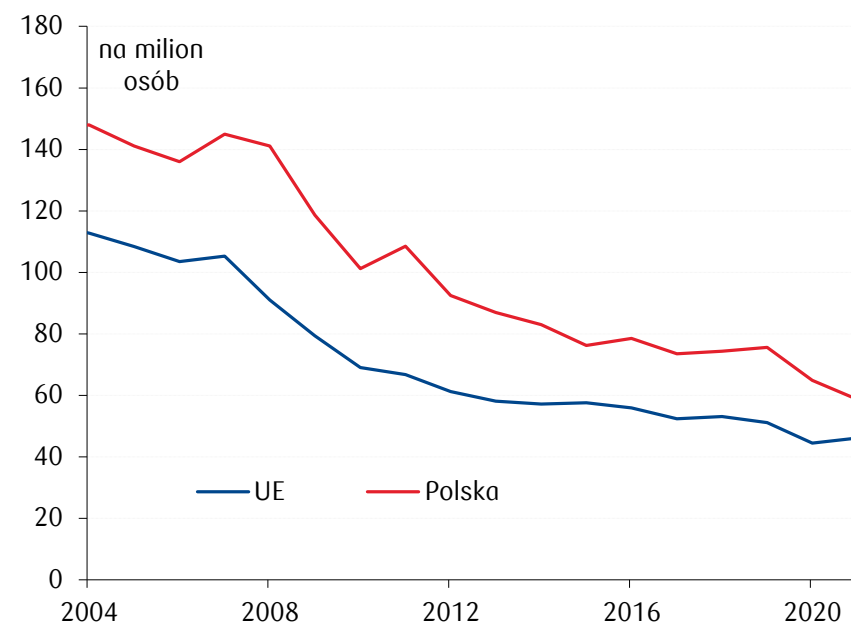
Bank Polski

Łączna długość dróg szybkiego ruchu (autostrad i dróg ekspresowych)

Jednym z częściej wskazywanych pozytywnych skutków akcesji Polski do UE jest poprawa infrastruktury drogowej. O ile początkowo inwestycje w tym zakresie były skoncentrowane na autostradach, to obecnie w dużo większym stopniu obejmują drogi ekspresowe.

Liczba zgonów spowodowanych wypadkami drogowymi

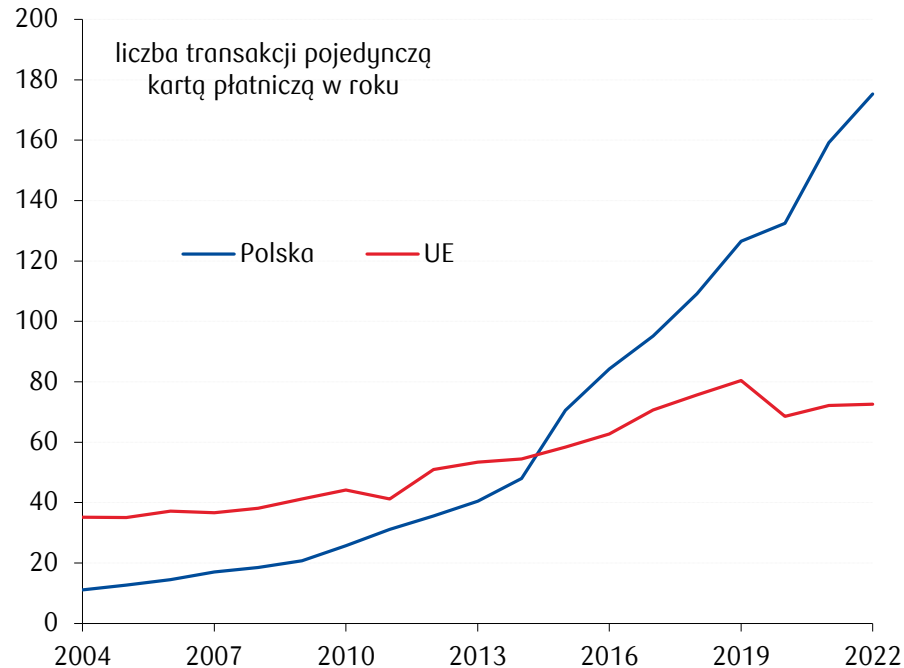
Lepsze drogi to nie tylko impuls prorozwojowy (szybszy i tańszy transport), ale także większe bezpieczeństwo ruchu drogowego. Od 2003 liczba zgonów na skutek wypadków drogowych przeliczona na milion mieszkańców obniżyła się w Polsce o 60%, chociaż nadal jest istotnie wyższa niż przeciętnie w UE.

Szybki rozwój nowoczesnego sektora bankowego oraz digitalizacja wielu segmentów gospodarki

Bank Polski

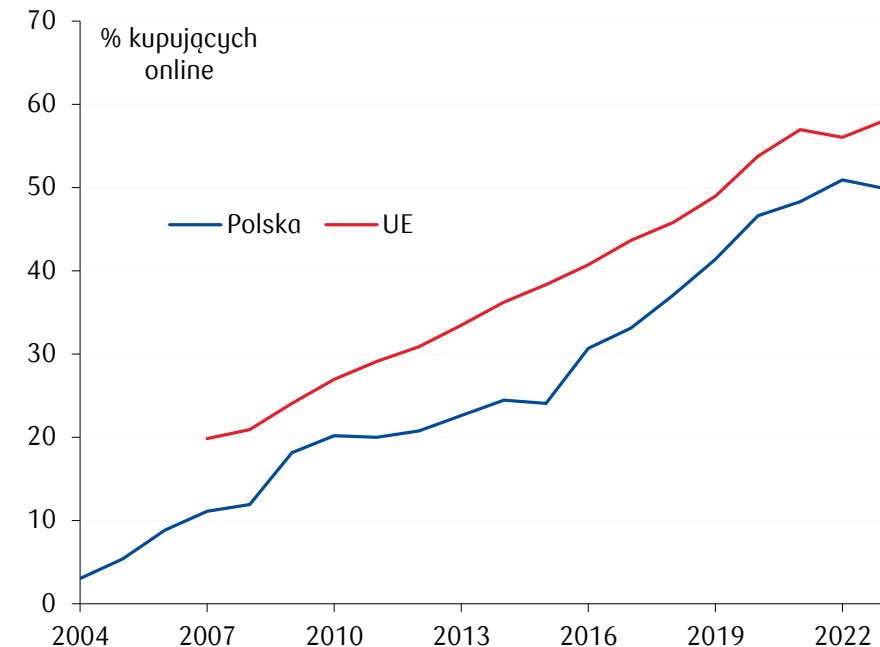
Liczba transakcji bezgotówkowych pojedynczą kartą płatniczą

„Renta opóźnienia” polskiego sektora bankowego z okresu PRL umożliwiła wdrożenie najnowocześniejszych światowych standardów w zakresie systemów rozliczeniowych czy płatniczych. Dzięki temu sprawnie udało się wdrożyć szereg innowacji bankowych, często szybciej niż w bardziej rozwiniętych finansowo gospodarkach UE.

Źródło: NBP, EBC, Eurostat

Odsetek osób, który dokonał zakupów online w ciągu ostatnich 3 miesięcy

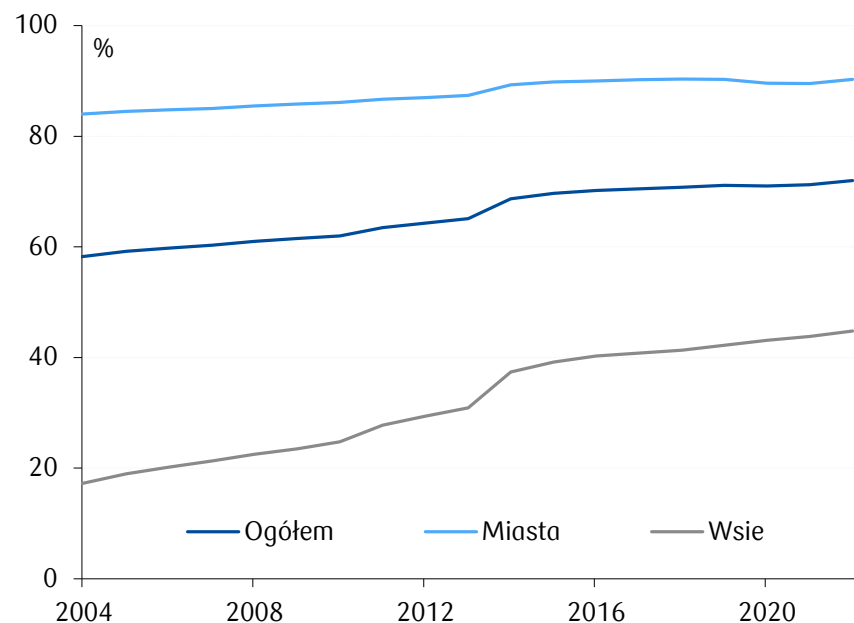
Modernizacja dotyczyła również zwyczajów konsumenckich, do czego w dużej mierze przyczyniło się rozpowszechnienie Internetu. Inwestycje ze środków unijnych w infrastrukturę techniczną zwiększyły dostęp do sieci. Przykładem rosnącej digitalizacji Polski jest rosnąca popularność zakupów on-line, choć nadal kupujemy przez Internet rzadziej niż średnio w Unii Europejskiej.

Ostatnie 20 lat to czas postępu cywilizacyjnego, w tym także dostępu do kanalizacji, szczególnie na wsi

Bank Polski

Odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej

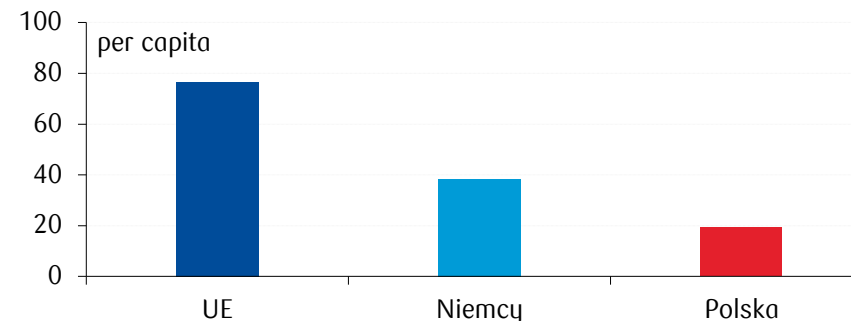

Napływ funduszy UE pozwolił na znaczącą poprawę liniowej infrastruktury podziemnej. Blisko 340 tys. km. sieci wodociągowej i ponad 6 mln przyłączy do budynków sprawia, że dostęp do kanalizacji ma ponad 70% populacji, a w przypadku obszarów wiejskich odsetek ten wzrósł ponad dwukrotnie na przełomie ostatnich 20 lat.

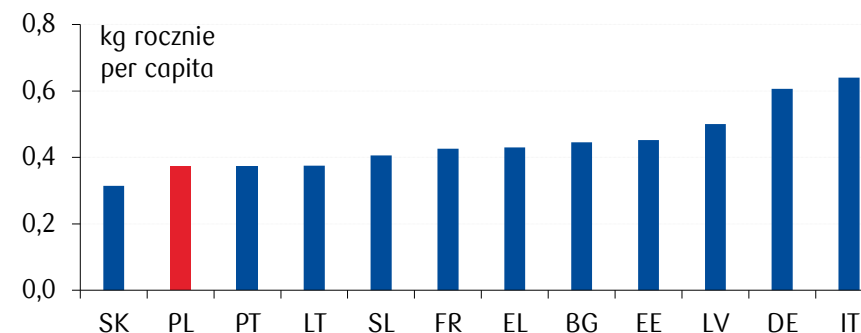
Źródło: GUS, Eurostat, Our World in data

*Plastikowe torby o grubości poniżej 50 mikrometrów.

Roczne zużycie jednorazowych, plastikowych toreb w 2021*

Niezagospodarowane odpady plastikowe

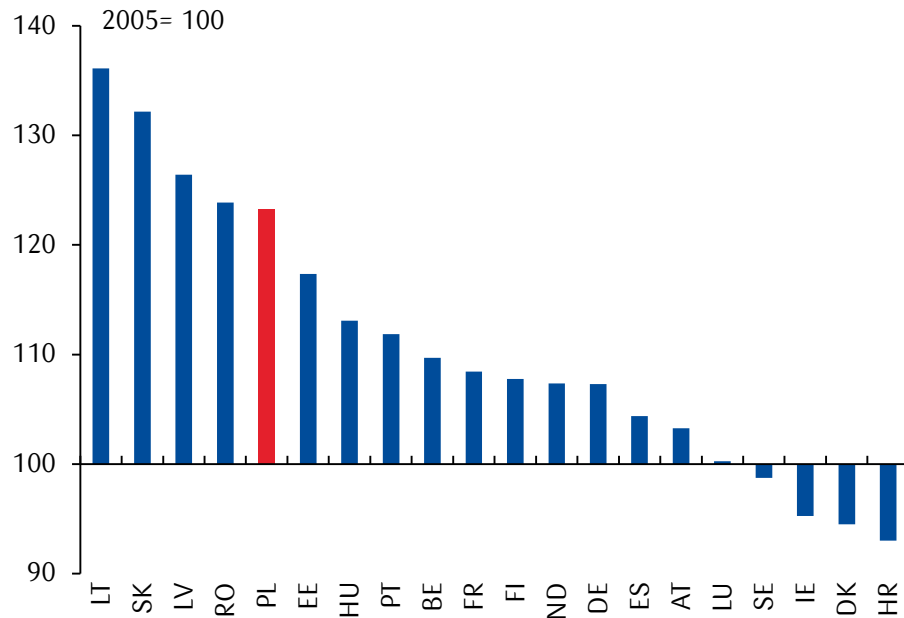
Świat zalewa fala plastiku. O ile jego zużycie w Polsce także rośnie, to na szczęście daleko nam do popularności plastikowych torebek czy skali wykorzystania plastiku ogółem, którą charakteryzują się inne państwa UE. Ilość plastikowych, niezagospodarowanych śmieci (stanowiących potencjalne zanieczyszczenie oceanów), która przypada na osobę, jest w Polsce jedną z najniższych w UE.

Nasylenie mieszkaniem silnie wzrosło, a relacja cen mieszkań do dochodów spadła

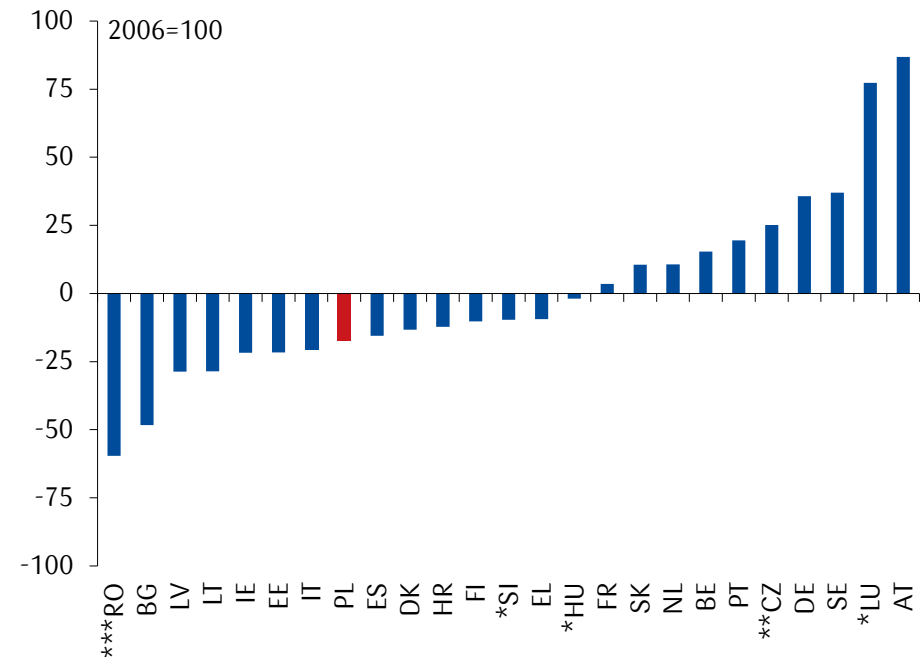

Bank Polski

Zmiana liczby mieszkań na 1000 mieszkańców (2022 vs 2005)

Zmiana relacji przeciętnej ceny m² mieszkania do przeciętnego wynagrodzenia (2022 vs 2006)

Lata po wejściu do UE to prawdziwy renesans budownictwa mieszkaniowego, po zapaści lat 90-tych. Pomimo relatywnie szybkiego doganiania innych krajów UE w statystyce nasycenia mieszkaniem, Polska jest wciąż "w ogonie" UE pod tym względem, co tworzy przestrzeń do utrzymania dynamicznej aktywności tego sektora.

Obok wzrostu podaży mieszkań wystąpił również silny wzrost płac, co przełożyło się na poprawę dostępności mieszkań względem 2006.

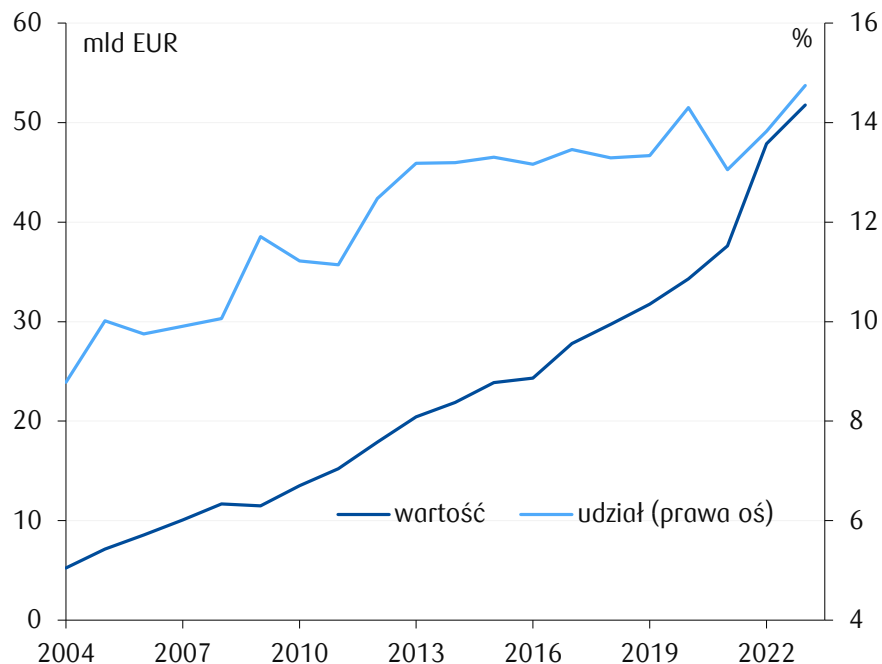
Źródło: Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD)
*2022 vs 2007, **2022 vs 2008, ***2022 vs 2009

Mimo wcześniejszych obaw, polskie rolnictwo i przemysł spożywczy świetnie poradziły sobie na wspólnym rynku

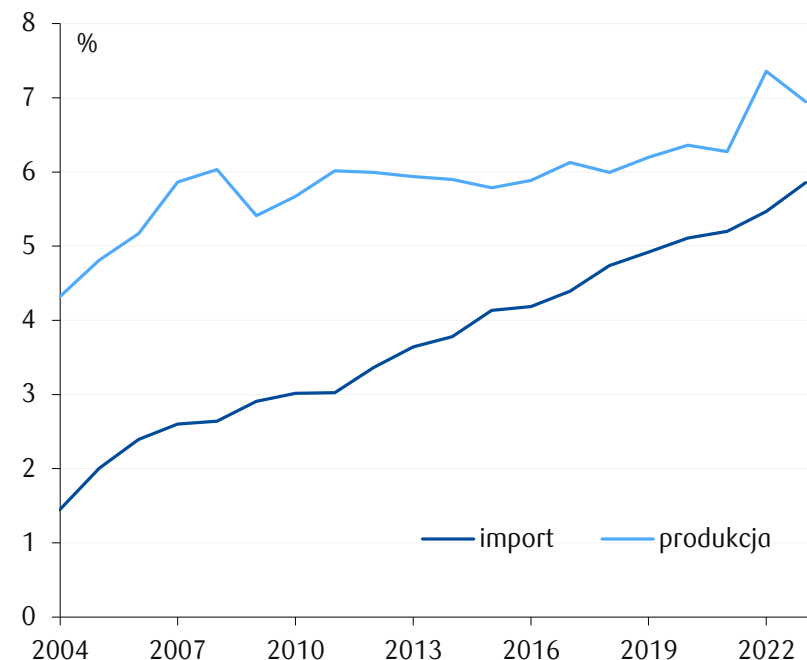

Bank Polski

Wartość eksportu rolno-spożywczego i udział w eksporcie ogółem

Udział Polski w unijnej produkcji rolnej i imporcie rolno-spożywczym państw UE-26*

Mimo wcześniejszych obaw, polski sektor rolno-spożywczy okazał się zdolny do konkutowania na wspólnym rynku UE. W 2023 wyeksportowaliśmy artykuły rolno-spożywcze za 52 mld EUR, czyli prawie 10-krotnie więcej niż w 2004, co oznacza średni roczny wzrost (CAGR) o 12,8%.

Polska sukcesywnie zwiększała swój udział w wartości unijnej produkcji rolnej oraz w handlu surowcami rolnymi i żywnością.

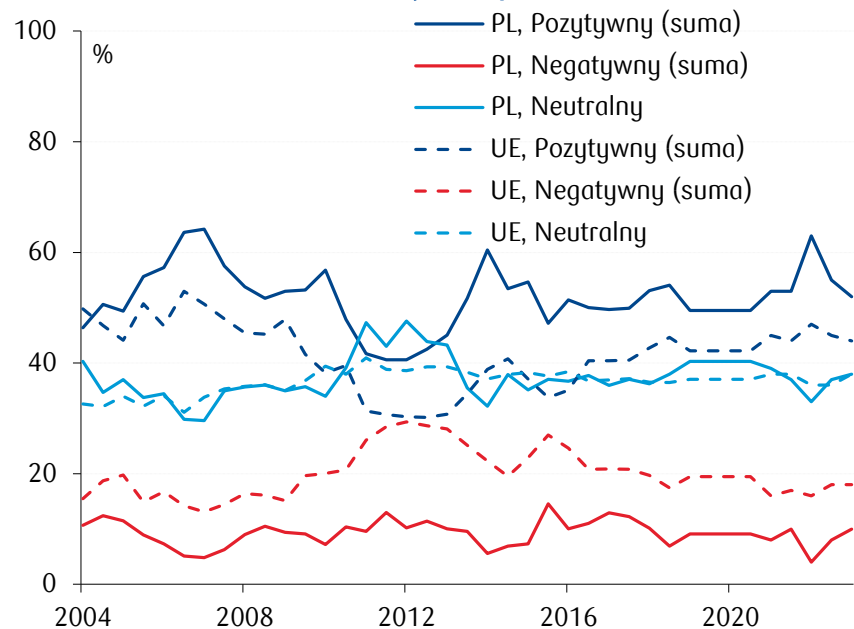
Źródło: GUS, Eurostat
*państwa UE-27 (od 2020) poza Polską

Polacy ponadprzeciętnie dobrze postrzegają UE, ale na przestrzeni lat spadło poparcie dla wspólnej waluty

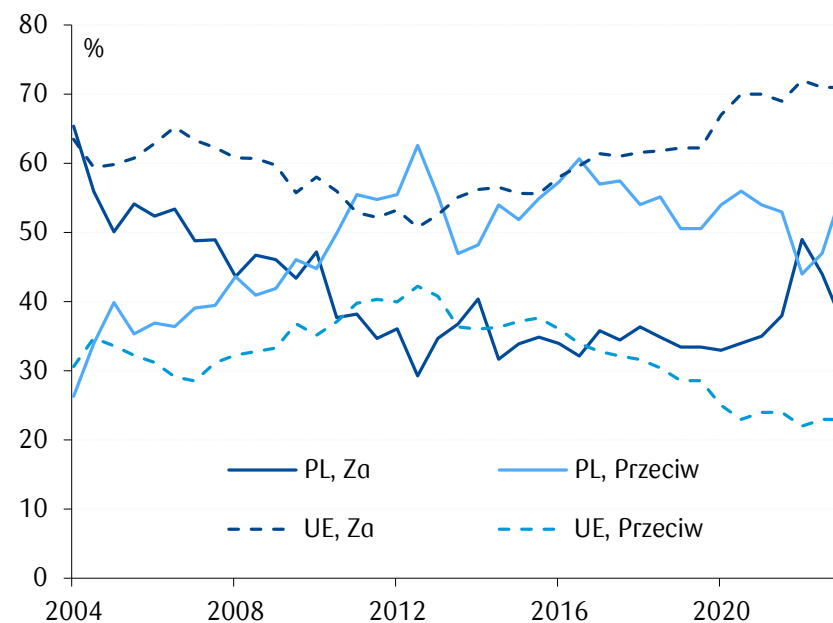
Bank Polski

Ogólny wizerunek Unii Europejskiej w Polsce na tle średniej dla państw UE*

Bardzo szybko od wstąpienia do UE odsetek jej zwolenników stał się w Polsce wyższy niż przeciętnie w UE. W trakcie 20 lat członkostwa w UE mocno się wahał, ale zawsze był wyraźnie wyższy niż przeciętnie w pozostałych państwach Unii.

Poparcie dla Europejskiej Unii Gospodarczej i Walutowej ze wspólną walutą euro

Przeciwstawnie kształtuje się stosunek Polaków do wspólnej waluty. Początkowo duży apetyt na wejście do strefy euro szybko osłabł, do ok. 30-40%, a próg 50% przebił ponownie tylko na chwilę, po wybuchu wojny w Ukrainie.

Źródło: Komisja Europejska (Eurobarometr)

*„Pozytywny” oznacza sumę odpowiedzi „zdecydowanie pozytywny” oraz „raczej pozytywny”, natomiast „negatywny” oznacza sumę odpowiedzi „raczej negatywny” oraz „zdecydowanie negatywny”.

Bank Polski

Subiektywna lista wyzwań dla Polski na kolejne 10 lat w UE

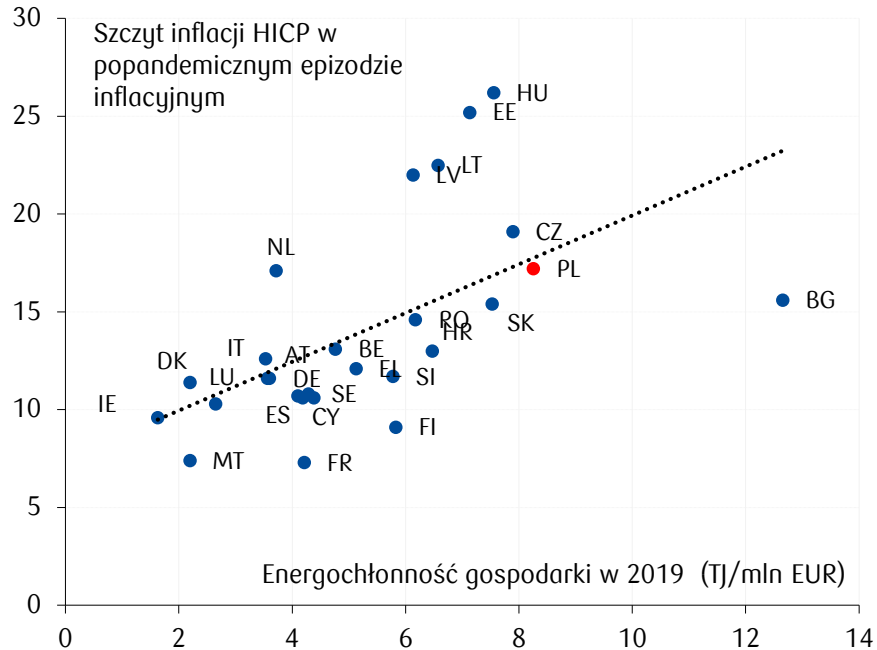

Polska gospodarka pozostaje w europejskim ogonie efektywności energetycznej produkcji i wyróżnia się wysoką emisyjnością CO₂

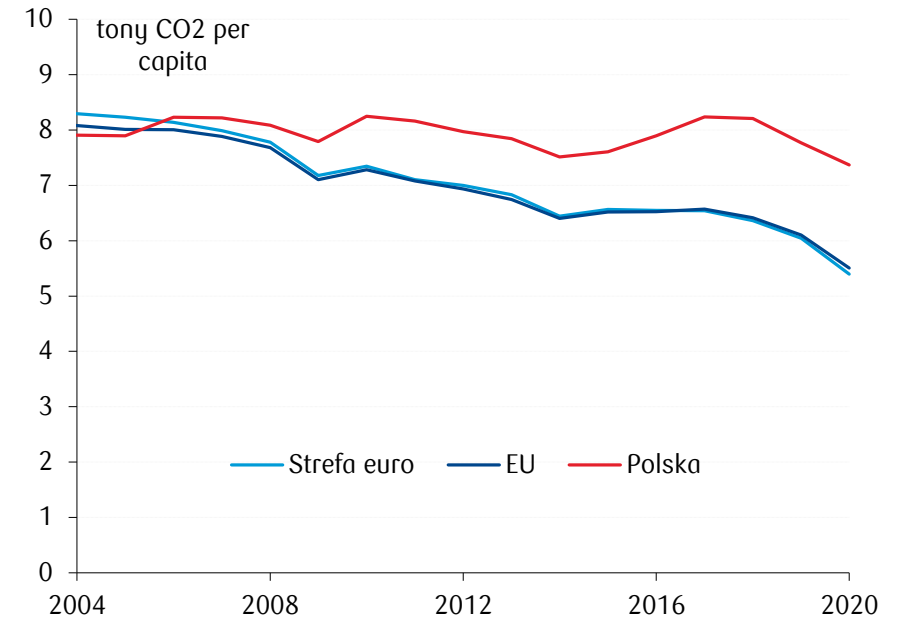
Bank Polski

Energochłonność gospodarki w 2019 a wysokość inflacji HICP w postpandemicznym szczycie

Polska gospodarka jest jedną z bardziej energochłonnych w UE. Niska efektywność energetyczna, typowa dla gospodarek regionu EŚW, była jedną z przyczyn gwałtownego wzrostu inflacji podczas niedawnego kryzysu energetycznego.

Emisje CO₂ per capita

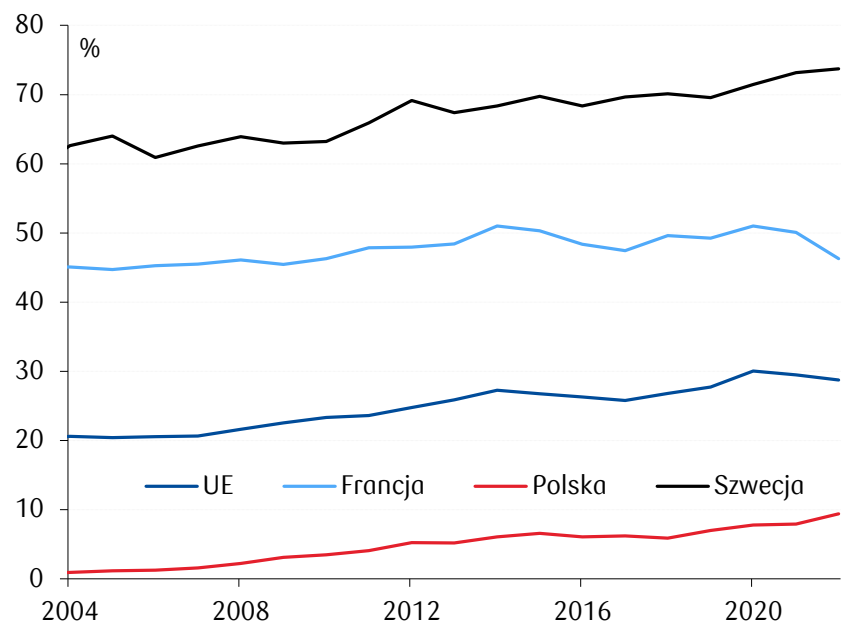
Polska negatywnie odstaje od średniej UE pod względem emisyjności gospodarki, a postęp w dziedzinie redukcji emisji CO₂ jest wolniejszy niż przeciętnie w UE.

Produkcja energii wciąż jest oparta na źródłach wysokoemisyjnych, a jakość powietrza należy do najgorszych w Europie

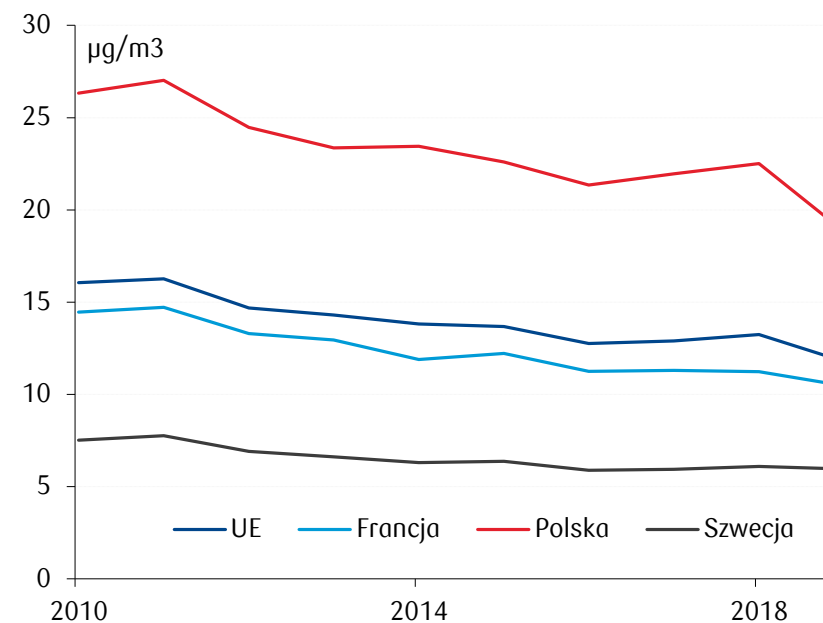
Bank Polski

Udział zużycia energii pierwotnej ze źródeł niskoemisyjnych w całkowitym zużyciu energii*

Udział niskoemisyjnych źródeł w całkowitym zużyciu energii jest w Polsce znacząco niższy niż średnia dla UE. Pomimo poprawy w ostatnich latach, dystans dzielący Polskę do liderów w zakresie niskoemisyjności pozostaje bardzo duży.

Średnia ekspozycja na zanieczyszczenie powietrza pyłem zawieszonym PM2,5

Polska negatywnie wyróżnia się również pod względem jakości powietrza – jego zanieczyszczenie pyłami jest jednym z najwyższych w UE, a poprawa w tym zakresie, związana ze zmianą źródeł ogrzewania w domach, następuje powoli.

Źródło: Our World in Data

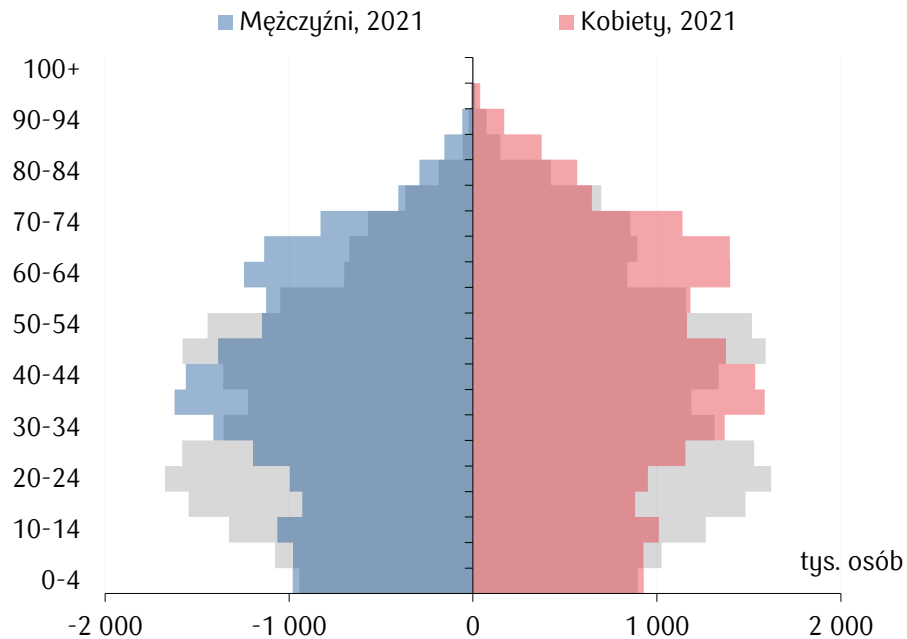
*Mierzony jako procent energii pierwotnej przy użyciu metody substytucyjnej. Energia niskoemisyjna jest definiowana jako suma źródeł jądrowych i odnawialnych.

Starzejące się społeczeństwo będzie źródłem wyzwań dla rynku pracy oraz finansów publicznych

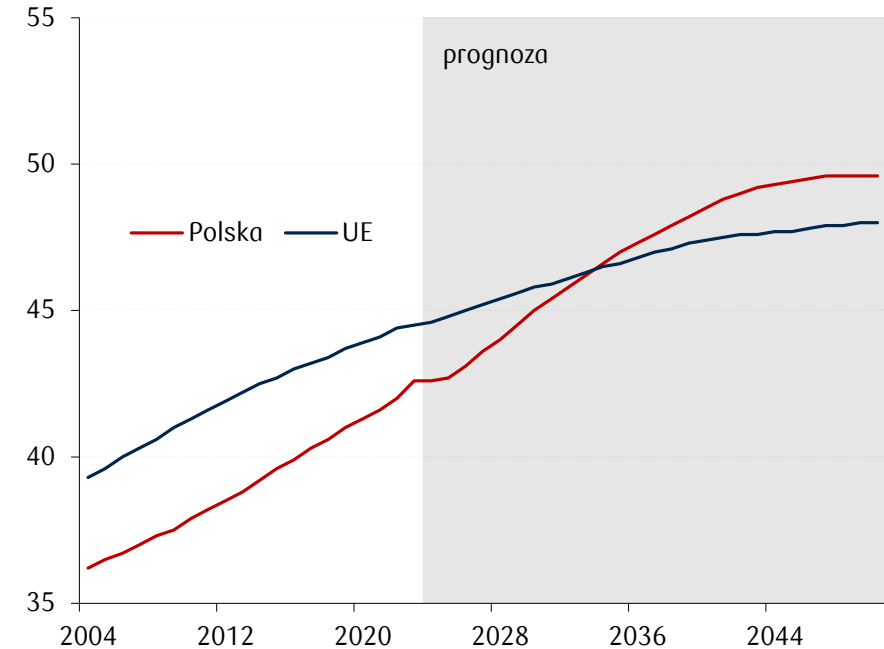
Bank Polski

Piramida wieku ludności Polski w 2021 (vs 2004)

Spadek liczebności kohort w wieku produkcyjnym i wzrost liczby osób w wieku emerytalnym ma negatywny wpływ na podaż pracy w Polsce.

Mediana wieku populacji

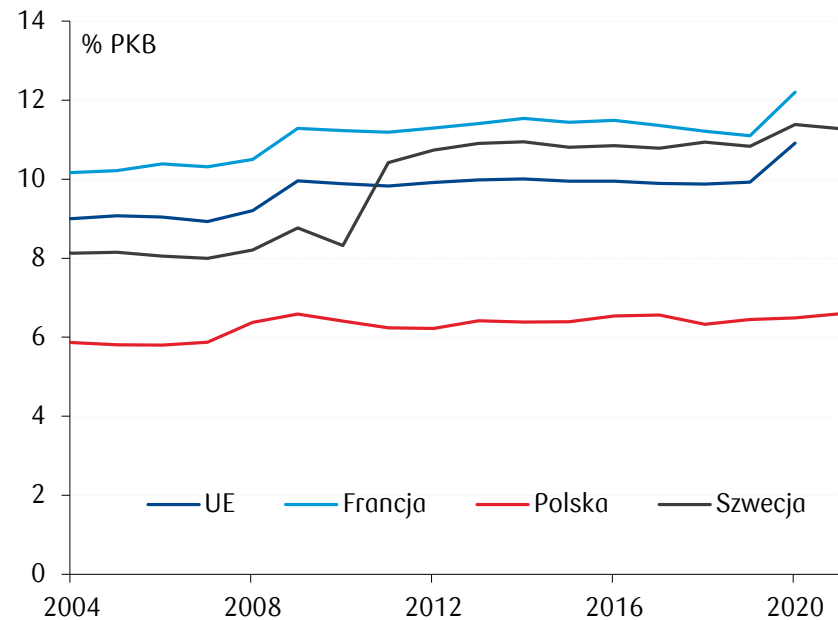
Polskie społeczeństwo, z jednego z młodszych w UE stanie się wkrótce jednym z najstarszych. Starzenie się ludności to poważne wyzwanie dla rynku pracy i finansów publicznych (obciążenie systemu emerytalnego i koszty ochrony zdrowia).

Najniższe w Unii Europejskiej nakłady na ochronę zdrowia przekładają się na relatywnie słabsze zdrowie Polek i Polaków

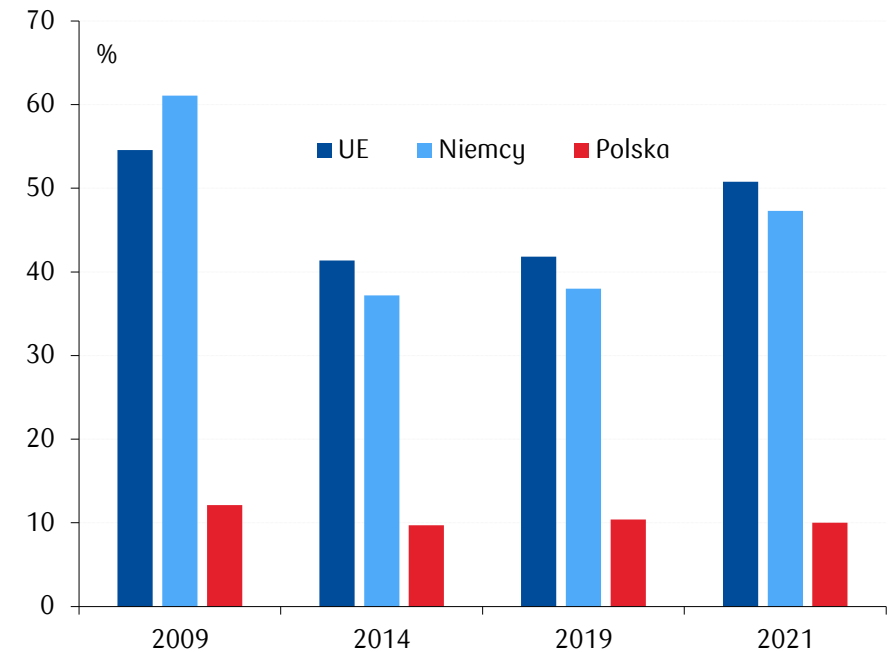
Bank Polski

Publiczne wydatki na ochronę zdrowia jako % PKB

Niskie nakłady na ochronę zdrowia, przy szybko starzejącym się społeczeństwie, ograniczają dostęp do leczenia i profilaktyki, co negatywnie wpływa na zdrowie Polek i Polaków.

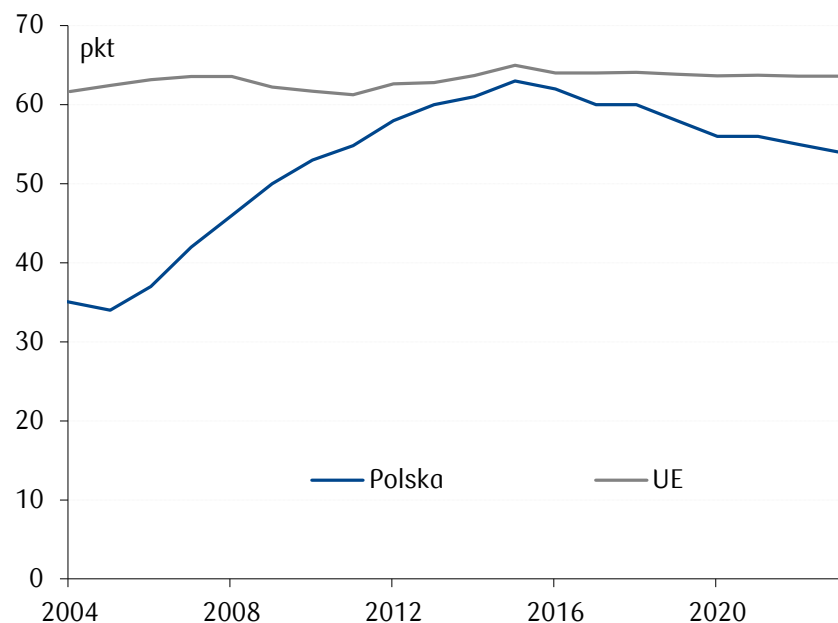
Odsetek osób powyżej 65 r.ż. zaszczepionych na grypę

Istotnym wyzwaniem jest też edukacja zdrowotna – zachęcanie do badań profilaktycznych i szczepień, których popularność wśród osób starszych od dawna pozostaje niska, a wśród rodziców dzieci od kilku lat sukcesywnie się obniża.

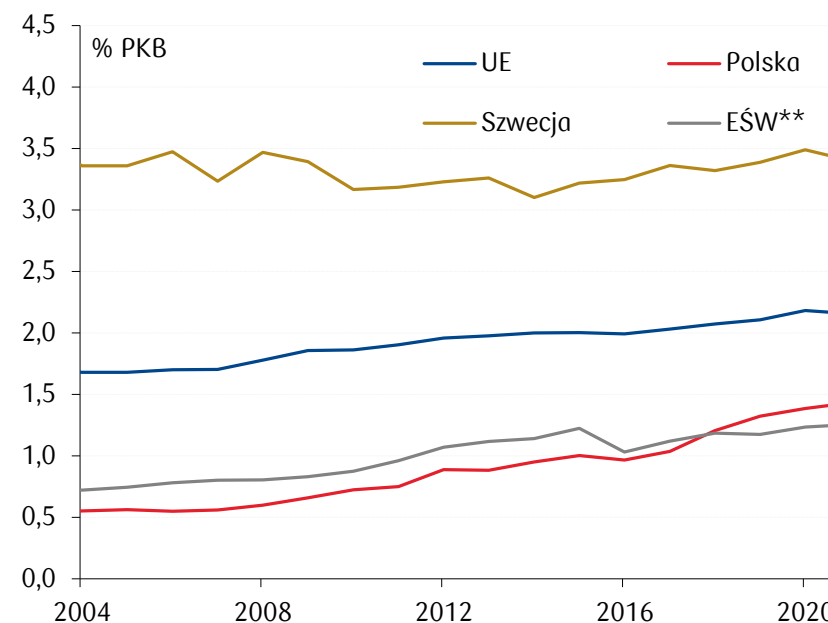
Niskie nakłady na badania i rozwój, a także słabość czynników instytucjonalnych, mogą spowalniać dalszy rozwój Polski

Wskaźnik postrzeganej korupcji w sektorze publicznym*
(100=brak korupcji)

Pomimo znaczącej poprawy, która nastąpiła po akcesji do UE, postrzegana korupcja w Polsce jest nadal wyższa niż przeciętnie w innych państwach Wspólnoty.

Nakłady na badania i rozwój (R&D)

Pomimo wzrostu, nakłady na badania i rozwój są w Polsce niższe niż średnia UE i znacznie niższe niż wśród liderów innowacyjności. Przy ograniczeniach rynku pracy, poprawa efektywności gospodarki jest warunkiem dalszego szybkiego rozwoju.

Źródło: Transparency International, Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD)
*W 2012 roku nastąpiła zmiana metodologii; indeks w skali 0-10 zamieniono na indeks w skali 0-100.
**EŚW oznacza średnią krajów Europy Środkowo-Wschodniej (Czechy, Węgry, Rumunia, Słowacja).

Zastrzeżenia prawne

Niniejszy materiał („Materiał”) ma charakter wyłącznie informacyjny oraz nie stanowi oferty w rozumieniu ustawy - Kodeks cywilny, ani rekomendacji do zawarcia transakcji kupna, sprzedaży lub innego rodzaju przeniesienia któregośkolwiek instrumentu finansowego. Bank dołożył wszelkich racjonalnych i niezbędnych starań, aby informacje zamieszczone w Materiale były rzetelne oraz oparte na wiarygodnych źródłach.

Informacje zawarte w Materiale nie mogą być traktowane jako propozycja nabycia którychkolwiek instrumentów finansowych, usługa doradztwa inwestycyjnego lub podatkowego ani jako forma świadczenia pomocy prawnej. Prognozy oraz dane zawarte w Materiale nie stanowią zapewnienia uzyskania określonych wyników jakichkolwiek transakcji finansowych ani przyszłych cen którychkolwiek instrumentów finansowych.

Materiał nie stanowi badania inwestycyjnego ani publikacji handlowej w rozumieniu Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) 2017/565 z dnia 25 kwietnia 2016 r. uzupełniającego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE w odniesieniu do wymogów organizacyjnych i warunków prowadzenia działalności przez firmy inwestycyjne oraz pojęć zdefiniowanych na potrzeby tej dyrektywy.

Bank i jego spółki (podmioty) zależne oraz pracownicy tych podmiotów mogą być zainteresowani zawarciem lub być stroną transakcji finansowych, w tym zawartych na instrumentach finansowych, których wynik jest uzależniony od czynników (danych i informacji) wymienionych w Materiałach.

Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie, ul. Puławska 15, 02-515 Warszawa, wpisana do rejestru przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego numer KRS 0000026438, NIP: 525-000-77-38, REGON: 016298263; kapitał zakładowy (kapitał wpłacony) 1 250 000 000 zł.